

<sida1> Skriftetal 1855.

Chr. åhörare! Vid hvarje nattvardsgång böre vi påminna oss, såväl Judas Ischarioths förräderi som ock Petri fall. Judas var nemligen en skrymtare, och såsom sådan gick han till Guds bord; Petrus var mera alfvarlig och upriktig i sin christendom, men var ändå nära på ovärdig, att emottaga reningen. Han vara [var] nära, att blifva utan lott och arfvedel i Guds rike. Utan tvifvel finns det ännu i dag sådana Nattwards gäste[r] <sida2> som gå till nattvarden med samma sinne, som Judas; de gå till Herrans bord utan ånger, utan föresatts till bättring: ty Samvetet anklagar dem icke; dessa skenheli[ga] menniskor hafva ingen synd på sitt samvete, ehuru de lefva uti obotfärdighet; Judas nekade till gerningen, hvarföre Frälsaren beskyldde honom, ty det var för Judas ingen synd att ljuga. Judas viste ganska väl, att han hade lofvat öfversta Presterna, att [han] skulle förråda Jesum, men han gjorde sig alldeles okunnig om sitt förrä<sida3>deri, när de andra Lärjungarne ville veta, hvilken, som var förrädaren. Han nekade bort allt sammans, och sade till Frälsaren[:] icke är jag den samme? Således gjorde Judas sig alldeles oskyldig och vi veta ganska väl att hvar och en, som går till Herrans bord, bör bekänna sina synder och ångra sitt brott och försona sin nästa. Men tyvärr! det finns må[n]gen Judas, som går utan fruktan fram till nattwards bordet, sedan han ljugit och förnekat sina synder; det finns mång[en] Judas nu för tiden, s[om] gör sig alldeles oskyld[ig], <sida4> ehuru han vet med sig, att han är skyldig till gerningen. En sådan kalla vi för skrymtare, som går till Nattvarden, och förnekar sina onda gerningar. Huru kan en sådan vara en botfärdig syndare, som icke vill bekänna sina synder. Mången skenhelig skrymtare säger: Jag behöfver icke bigta mig för någon; Jag bekänner mina synder för Gud. Men manne icke Judas tänkte på samma sätt, när Petrus nödvändigt ville veta, hvilken var förrädaren. Petrus var icke nöjd dermed, [att] <sida5> Judas, eller förrädaren bekände sina synder för Gud; utan Petrus ville att förrädaren skulle bli uppenbar; han ville att förrädaren skulle bekänna sina synder för hela världen, för att kunna hindras ifrån fullbordandet af sitt onda upsåt. Christi kärlek tvång Petrus till denna ifvel [ifver], att undersöka[,] att efterfråga förrädaren. Ehuru Petri kärlek till Frälsarens Person, v[ar] den tiden grundat på jordiska beräkningar, så var dock hans kärlek till Frälsaren alfvarl[ig] och upriktig; och denn[a] kärlek till Christi Person gjorde honom <sida6> så ifrig och antrågen, att få reda på förrädaren: kanske [kanske] skall någon af Judases stallbröder komma med invändningen, att det icke angi[c]k Petrus, eller de andra Lärjungarne, hvilken som var förrädaren; det angi[c]k honom icke, mena nu tidens nådatjufvar, det hörde icke till hans Embete, att undersöka andras själa tillstånd. Och därför [<ville> överstrykt ord] menar nådatjufven, ville icke Frälsaren uppenbara förrädaren. Men jag fruktar att nådatjufven misstager sig storligen i sitt omdöme om Petrus <sida7> och hans nit. Frälsaren ville icke ännu uppenbara Judases förräderi för de andra Lärjungarne, emedan Petrus i sin ifver hade kunnat förgripa sig på Judas; Petrus i sitt blinda nit liknade Påfven, som bränner opp alla förrädare, lekamligen. När Påfven och hans anhängare uptändes af Petri blinda nit att försvara Christi Person emot alla förrädare, så öfverfaller han dem med hugg och slag, under sken af lag och rätt. Just

derföre ville icke Frälsaren uppen< sida8 > bara Judas, emedan Petrus och de andra Lärjungarne hade för afsigt, att hålla fast honom och piska opp honom, eller kanske till och med straffa honom till lifvet, efter den andeliga lag, som det blinda nitet hade skrivit i deras hjertan och sinnen. Sådant nit om Gud, är icke ovanligt hos den döda Trons anhängare, som vilja straffa alla Christi förrädare med den verldsliga lagens svärd, när det andeliga hatet skrifver Lagen. Detta Lärjungar[[nas](#)] blinda nit, var en < sida9 > orsak, hvarföre Christus ville skona förrädarens lekamliga lif, då han endast varnade honom under förtäckta ord, att han skulle få tid till besinning. Men det var ännu ett annat skäl, hvarföre Christus icke ville uppenbara förrädaren, nemligen den omständigheten, att Judas skulle hafva blifvit ännu mera för[[här](#)]dad, om hans förräderi blifvit Uppenbaradt. Och Ehuru Judases hjerta var redan tillräckligt förhärdadt af gerigheten kunde dock saken hafva fått en hel annan < sida10 > [[ett ord fattas här](#)] om Judas hade kunnat förmås till en upriktig syndabekännelse, för[[r](#)] än han gick till Herrans bord; om Judas, säger jag, hade kunnat förmås att bekänna sitt onda upsåt, så hade denna synda bekännelse kunnat åstad komma så mycket, att sjelfva gerningen blifvit ogjord. Åtminstone hafva vi den erfarenheten, att hvarje hora, som går hafvande med mordiska tankar, låter bli att mörda sitt barn när hon kan förmås till en uppenbar synda < sida11 > bekännelse, att hon är hafvande. Och derföre är det hvarje husbondes och matmoders pligt, att förmå en sådan synderska till en uppenbar syndabekännelse: ty genom en sådan syndabekännelse kan både modrens och barnets lif frälsas ifrån döden. Men den som är stursk och andeligen högfärdig kan säga till dem, som fordra syndabekännelse: Det angår icke Er, huru jag lefver, jag skall sjelf svara för mina gerningar; jag behöfver icke bigta mig för någon. Och den som sjelf är lika förhärdadt af den falska verlds hedern, som Bro[[der](#)] < sida12 > mördaren Kain, han bryr sig icke om hvarken barnamörderskan eller förrädaren, utan säger som Kain: "skall jag taga vara på min broder? Han låter således alla syndare fara i frid till sin egen ofärd. Sen I nu, att Petrus hade ändå rätt, när han ville upptäcka förrädarn, men deruti hade han orätt, när han ville lekamligen straffa förrädaren. När han ville med våld tvinga förrädaren, att återvända till sin pligt. Och detta Petri blinda nit, har följt med alla, som hafva en död Tro i peruken. < sida13 > Att Petrus ville hafva reda på förrädaren, det var ett lofligt nit, och detta nit, hade sin grund i Petri kärlek till Christi Person; Han ville nemligen hafva christi Person bevarad för all farlighet. Men Petrus hade också för afsikt, att med våld hindra förräderiet, att gå i fullbordan, och detta yttre våld, var alldeles stridande emot christi heliga vilja. Nu hafva vi sett Judas gå till nattvarden med sin skenhelighet, med sit[[t](#)] skrymteri, med sin utvärtes Gudstjenst, har Judas ingenting vunnit, utan snarare < sida14 > förlorat; han har förlorat all fruktan för Gud, all fruktan för Döden och Djefvulen; ty Djefvulen anfäktar honom icke med otro och förtviflan förr än Samvetet vaknar: Judas har väl alldrig hyst tvifvelsmål om sin salighet, men allraminst tviflar han vid nattvards bordet. Ty der i synnerhet styrker han sin döda Tro. Hvad Luther skrifver om nattvarden värdiga begående, det kan nu Judas tillegna sig såsom ett kännemärke på nådaståndet. Luther fordrar neml. af nattvards gästerna en stadig Tro: att alla synder äro förlättna, < sida15 > Men Judas har verkligen en Tro, som är fast som berg:

Supstyfvern eller blods värdet, som [han] bar i pungen, slänger [han] icke på kyrkogolfvet, förr än Samvetet vaknar. Förräderiet bekänner han icke för Christi Lärjungar, Men när Samvetet vaknar, måste han bekänna sina synder för de öfversta Presterna, som äro Christi fiender. Hvad får han för tröst. Kanske får han den trösten att Gud är nådig? Hade Judas bekänt sina synder för Christi Lärjungar, skulle det hafva gått bättre med hans själ, Men han sköt opp sin bättring <sida16> till dess det blef för sent och så går det vanligen med alla, som följa Judæ fotspår. De förakta alla förmaningar och varningar till bättring, till dess Christus är dömd.

Betrakte vi nu Petri själa tillstånd vid den tiden då nattvarden hölls, så finna vi väl, att han hade en inbillad kärlek till Frälsaren; det var säger jag en inbillning, som djefvulen hade ingifvit honom. Ty han kände icke ännu sitt hjertas djupa förderf. Han vis[s]te icke, att Djefvulen hade inbillat honom <sida17> att han älskade Frälsaren, mer än de andra Lärjungarne. Det var hans verkliga öfvertygelse, att han älskade Frälsaren så högt, att han var beredd att dö med sin Frälsare. Men i sjelfva verket älskade han verlden och sitt eget lif mera än Frälsaren. Men djefvulen hade inbillat honom, att han älskade Frälsaren mer, än sitt eget lif. Uti samma inbillning äro alla den döda Trons anhängare. När de älska verlden och de ting, som i verlden äro, så inbillar dem djefvulen att de ä[l]ska Gud öfver all ting. Och när de <sida18> hysa hat till sanna Christna, hvilka de anse för Förrädare, så inbillar dem djefvulen, att de göra Gudi en tjenst dermed, att de dräpa christi Lärjungar. Denna inbillning är vanlig hos dem som hafva en död Tro i peruken. Om alltså Judas var mera förhärdad än Petrus, så var icke heller Petrus Någon rätt christen den tiden; Och om det nu för tiden finns många nattvards gäster, som trampa Judases fotspår, så finns det äfven många, som lefva i sjelfbedrägeri liksom Petrus. <sida19> Petrus hade dock en dunkel aning om sin ovärdighet, när Frälsaren ville tvätta hans fötter, så blef han olydig emot Gud; han ville icke låta två sina fötter. En sådan ovärdighet öfverfaller ofta sådana Menniskor, som hafva en dunkel aning om sin förnedring och om sitt affall ifrån Gud; Deras samvete bär det vittnesbörd, att de icke äro heliga och syndfria, men de vilja icke låta rena sig genom de nådemedel, som Gud förlänat. sådana menniskor anse sig <sida20> ovärdiga att gå till Herrans nattvard; men de anse sig dock värdiga att fortsätta sina gamla syndavanor. Deras samvete vittnar väl så vida emot dem, att deras lefverne icke är så heligt eller så christeligt, som det borde vara, men de älska dock sina synda vanor, emedan de icke känna sig ega nog kraft, att strida emot sina köttsliga lustar och begärelser; och förr än de gå att göra bättrings löften vid Herrans bord, förr får det vara; De hysa nemligen den hemliga föreställningen, att <sida21> den, som alldrig går till nattvarden, och således föraktar nådemedlen, ådrager sig mindre ansvar, än den som begagnar nådemedlen. Här hafva vi således att betrakta tre eller 4ra slags menniskor, hvilka dock allesammans äro uti sitt naturliga tillstånd, och således långt ifrån den rätta Christendomen. 1. Judas och hans Stallbröder, som föreställa sig, att förräderiet emot Frälsaren icke är någon stor synd. Detta förräderi består uti Gerighet, otuc[k]t, dryckenskap, små stölder, Svordomar, verlds kärlek, <sida22> lögn och förtal, m. m. hvilket allt förnekas af Judas när någon af

christi Lärjungar frågar efter förrädaren. Gerigheten hos Judas och Hans Stallbröder har laggt sig på Samvetet, som en tjock Isskorpa, och verlds hedern tvingar honom, att göra sig oskyldig, att förneka sina onda gerningar: Och ändå går han till nattvarden, han låter Frälsaren två sina fötter. Han härmar efter Christi Lärjungar, och säger: icke är jag densamme. är icke detta skenhelighet och Skrymteri? att lefva i upsåtliga synder, att stå i förbund med dem, som <sida23>hata christendomen, och ändå gå till nattvarden? att förråda den sanna christendomens sak, och ändock härma efter de christnas bruk. Och Judas menar sig nu vara lika god christen, som någon af de andra rätta Lärjungarne. En sådan skrymtare måste förr eller sednare få sin välförtjenta lön af christendomens bittraste fiender. Han har nog förtjent ärligen sina 30 silfver penningar, för den stora tjenst, som gjort åt Djefvulen och hans anhang. Ty djefvulen betalar hederligt de små tjenester, som Judas gör honom. Men det finns äfven andra nattvards gäster <sida24> som äro i samma själa tillstånd, som Petrus, vid sin första nattvards gång. Dessa hafver Djefvulen inbillat, att de älska Frälsaren högre än sitt eget lif. Men under denna inbillade kärlek till Frälsaren, ligger äfven gammal Adam lefvande begrafven. De äro mycket ifriga att uptäcka förrädaren, men de hafva ock samma Tro som Påfven, att hvar och en förrädare, bör brännas lefvande; derifrån kommer förföljelse andan, som visat sig vara ett blindt nit, att utrota kättare, under <sida25> hvilket nit, merändels sanna christna, kommit i misshugg. Men denna falska nitälskan hos Petrus, har Christus icke gillat. Ty Petrus högg till med sitt svärd på måfå ihopen, utan att träffa den rätta mannen. Han träffade icke den man, som var mest vållande till Frälsarens död. Han träffade icke hvarken Judas eller Caiphass; derfore fick också en skarp förebråelse af Frälsaren, för sin falska nitälskan. Denna förebråelse träf[fa]de icke Petrus för ha[ns] ifver, att uptäcka <sida26> förrädaren, men hans falska nitälskan, att försvara Frälsarens person med det verld[s]liga sverdet, det var af den onde. Men alla, som hafva en död Tro, hafva samma falska nitälskan, som Petrus. Den sanna christendomen har icke farit fram, som en ulv i fårakläder; När Petrus hade fått den heliga anda, högg han väldeliga med andans svärd, och detta huggande med Andans svärd, kunde den otrogna hopen icke tåla; och ännu i dag blifver den blinda hopen förbittrad, <sida27> när Petrus hugger i den otrogna hopen med andans svärd; Der träffar han Frälsarens mördare, den sanna Christendomens bittraste fiender; der träffar han krögare, fyllhundar, horkarlar, tjufvar, örnatasslare, bakdantare, gerigbukar; der träffar han också skrymtare, och baktalare, der träffar han horor och horkarlar; der träffar han också ömtåligare Samveten, som få ett stygn i hjertat, och höres fråga, I män och bröder hvad skole vi göra. Men ack! huru få äro icke de själar, som träffas af Andans svärd i Samvetet[.] Det finns icke en ibland <sida28> hundrade, som träffas af Andans svärd på detta ömtåliga ställe; ty uti den stora sorglösa hopen [<äro> överstrykt ord] har denna verldenes furste Stålsatt deras hjertan, att de icke skola få ett stygn i sina hjertan. Hvar äro nu de få själar som kunna säga, att de hafva fått en styng i sina hjertan af andans sverd? Hvar äro nu de sörjande Lärjungarne, som stå med förkrossade hjertan vid Christi kors? Hvar är nu Maria Magdalena, som sitter och gråter på Frälsarens graf? Hvar äro nu <sida29> de Emaitiska Lärjungarne, som draga sig undan

verlds bullret i den stora Staden, för att i all Enslighet kunna samtala med hvarandra om Jesu Nazareni oskyldiga död? ack! dessa sörjande själar höras icke till. Ingen synes gråta nu mera på Frälsarens döda mull. Jesu korss synes icke mera till; Christi graf lär nu vara i Turkarnes våld. Inga sörjande christi vänner komma med välluktande kryddor till grafven. Ingen Petrus står nu mer[[a](#)] utanför dör[[r](#)]en [[<och> överstrykt ord](#)] gråtande bitterliga öfve[[r](#)] [<sida30>](#) sitt vankelmod, öfver sin usselhet, och öfver sitt synda Elände. Ingen qvinna kommer nu mera med den dyrbara Nardus smörjelsen, i den spetälske Simons hus. Ingen Johannes står nu mera under korset, betraktande de djupa såren, som den törne krönte konungen fått för sin kärleks skull. Det ser ut för mina ögon, som skulle hvarenda själ, hafva lemnat korset, lemnat grafven, lemnat Golgatha, lemnat örtagården, lemnat Christi lekamen på korset, lemnat [<sida31>](#) Christi dyra blod på marken, att slickas af hundarna. Christi blod trampas nu af Turkar och hedningar, och ingen lägger det på hjertat.

Ack! om det ändå funnes en Johannes, som lutar sitt hufvud mot Jesu bröst i Nattvarden! om det ändå funnes en Maria, som gråter på Christi graf, skulle det ändå vara hugneligare att se: Om det funnes enda själ som stode med förkrossadt hjerta vid Christi kors! Om det funnes en enda själ, som gjö[[te](#)] den dyrbara smörjel[[sen](#)] på Frälsarens hufvu[[d](#)], [<sida32>](#) om det funnes en enda själ, som komme med välluktande kryddor till kristi graf, då skulle detta hus blifva upfyldt med vällukt, af den dyrbara smörjelsen. böjer Edra hjertan till Gud! I hårda hjerta[[n](#)], I kalla [[<hjertan> överstrykt ord](#)] bröst, och gören Eder syndabekännelse. Jag fattig syndig menniska.

—

Original / FKHS Kollerska samlingen Nr 55 / Nationalarkivet, Helsingfors